

Οι απειλές κατά της Δημοκρατίας

Η αποχή των πολιτών από τα κοινά και η παθολογία των πολιτικών κομμάτων.

Σελ. 6

Οι απειλές κατά της Δημοκρατίας

Θ. Π. Τάσιος

Στην προηγούμενη επιφυλλίδα ομολογήσαμε τις εγγενείς ανεπάρκειες (τα «κουσούρια») της Δημοκρατίας. Τώρα άς συντάξουμε έναν σύντομο κατάλογο των παραγόντων που φαίνονται να απειλούν τη Δημοκρατία. Υποστηρίζω ότι και μόνη η υπόμνηση αυτή, χωρίς σπουδαίαν ανάλυση, αρκεί για να αποθαρρύνει τους ερασιτέρες των «νομοτελειακών» πολιτικών θεωριών, αλλά και για να κάνει ρεαλιστικότερον τον αγώνα υπέρ της Δημοκρατίας.

Ιδού, λοιπόν, ο μακρύς κατάλογος των εχθρών της:

α) Η εισβολή «ομάδων ειδικών συμφερόντων» μέσα στον δημόσιο βίο: Ετούτη η απειλή καμουφλάρεται κάτω απ' το ένδυμα της συνδιαλλαγής – απήματος βασικού της Δημοκρατίας. Συνδιαλέγομαι, όμως, σημαίνει υποχωρώ – όχι σαλπάρω. Ούτε μπορεί κανείς να φαντασθεί τη Δημοκρατία ως συγκόλληση παροχών προς ομάδες πίεσεως. Θυμηθείτε την Ελλάδα της 20-ετίας 1985-2005: Καμμία (μα καμμία) συντεχνία δεν έμεινε αμέτοχη στο γιουρούσι της βίας. Της βίας – όχι απλώς της απεργίας. Στο όνομα των «δικαιωμάτων του Λαού», αντί για την Ανάπτυξη μέσω πολιτικών προγραμμάτων δημοκρατικώς αποφασιζομένων και πανελληνίως εφαρμοζομένων, προτιμήσαμε (όλοι) το υποκατάστατο της Δημοκρατίας που είναι ο εκβιασμός όλων εναντίον όλων – με αποτέλεσμα την ακατάσχετη αύξηση των αμοιβών (όλων), προκλητικώς υψηλότερα από τις φθίνουσες οικονομικές δυνατότητες της Χώρας. Ετσι γεννήθηκε το τερατούργημα του Δημοσίου Χρέους! Το οποίο ήταν διττώς αντιδημοκρατικό: Πρώτον διότι προκλήθηκε απ' την υποκατάσταση του δημοκρατικού προγραμματισμού απ' τα γιουρούσια των συντεχνιών μας. Και δεύτερον διότι,

εν απουσία εκπροσώπων της μέλλουσας γενιάς, της φεσώσαμε το μέλλον-της.

Το μέγα πρόβλημα βέβαια έγκειται στους «δισταγμούς» της ντελιγκέντσιας να καταστήσει στον Λαό σαφή αυτήν τη διττή αντιδημοκρατικότητα...

β) Η άμυνα της δημοκρατικής κοινωνίας κατά των εγκληματικών ομάδων είναι δυσχερέστερη. Ιδίως των ανεύθυνων μπαχαλάκηδων με τη δήμεν πολιτική περούκα στη φαλάκρα τους. Οι εγκληματικές ομάδες, γενικότερα, φυτρώνουν πιο ανεμπόδιστα μέσα σε καθεστώς ελευθερίας. (Τα αρχικά πάθη της μετακομμουνιστικής Ρωσίας απ' τους μαφιόζους-της είναι ο τραγικότερος μάρτυρας αυτής της απειλής): Μια φανατικότερη και ταχύτερη τάχα πάταξη του εγκλήματος κινδυνεύει να αναρέσει στοιχεία της Δημοκρατίας. Οι κίνδυνοι της μυωπικότητας караδοκούν – κι η λύση βρίσκεται μόνον στα χέρια των γρηγορούντων πολιτών – όπως έγινε με τα συλλαλητήρια του παλικού λαού ενάντια στις ευτελισμένες «Ερυθρές Ταξιαρχίες».

γ) Η αποχή των πολιτών από συμμετοχικούς ρόλους: Επειδή η Δημοκρατία δυσλειτουργεί, ο πολίτης αποθαρρύνεται (δεν ανακατεύεται με τα πίτουρα), κι η Δημοκρατία χειροτερεύει κι άλλο. Και, βέβαια, ο εν λόγω πολίτης επιχαίρει κι απο πάνω («είδατε που σας τά 'λεγα εγώ»). Γι' άλλη μια φορά η Δημοκρατία δεν δίδεται αλλά' αποχτείται – μέσα απ' τα πίτουρα ακριβώς.

δ) «Ιδεολογική» υπονόμηση της Δημοκρατίας. Ετούτη είναι η πιο δούρεια φορβάς. «Εν ονόματι του Λαού» (ευκλής αιτιολόγηση), ενδέχεται να παραποιείται το δημοκρατικό παιχνίδι:

● Κατάχρηση του κανόνα της πλειοψηφίας (στα όρια των συνταγματικών επιταγών): Πρόκειται για μια απειλή συχνότερη απ' όσο νομίζομε.

● Παραποιητικοί χειρισμοί απολιτικών απόμων: Είναι λ.χ. τα ευκαιριακά λεφούσια των πιστών των νυκτερινών κέντρων που... «εκφράζονταν».

● Ο μεσοπρόθεσμος κίνδυνος της κοινωνικής ρήξεως εξαιτίας νεοφιλελεύθερων οικονομικών μέτρων: Και είναι μὲν γνωστόν ότι η παρασκευή ομελέτας προϋποθέτει

Πανοραμική άποψη της αίθουσας της Ολομέλειας της Βουλής. Επειδή η Δημοκρατία δυσλειτουργεί, ο πολίτης αποθαρρύνεται (δέν ανακατεύεται με τα πίτουρα) και η Δημοκρατία χειροτερεύει κι άλλο

ρήξιν ωών, αλλά να μη σκοτώνουμε και τα κοτόπουλα τώρα. Μια μεσοπρόθεσμη βελτιστοποίηση όλων των πλεονεκτημάτων/μειονεκτημάτων μιας λύσεως συνιστά δημοκρατικότερη λύση.

● Οι σοσιαλιστικοί υπερ-παρεμβατισμοί, αντιθέτως, ενδέχεται να θεραπεύουν βραχυπρόθεσμες ανάγκες, αλλά (εκτός απ' τον αναπόφευκτο περιορισμό της ελευθερίας) μπορεί ν' αποδεικνύονται και πολύ μωπικές: οι φτωχότεροι θα την πληρώσουν αργότερα – κι έχουμε μπροστά στα μάτια μας την απόδειξη της μετά το 1985 πολιτικής μας... Και δέν αναφέρομαι στην αστοχία της πολιτικής που ακολουθήθηκε πράγματι δημοκρατικότητας. Αναφέρομαι στις παρενέργειες αυτής της αστοχίας, δηλαδή στην αμφισβήτηση της δημοκρατίας (του «πολιτικού συστήματος»), ως εάν να μην είμασταν εμείς οι ίδιοι που (με τις στάσεις-μας και τις επαναστάσεις μας) υπαγορεύσαμε στους εκπροσώπους-μας το

τερατούργημα του δημοσίου χρέους και το ξεχαρβάλωμα του δημόσιου τομέα.

● Οι φονταμενταλισμοί, τέλος, ως υποκατάστατα πολιτικών ιδεολογιών, υπάγονται σ' αυτήν την κατηγορία των οιονεί ιδεολογικών απειλών της Δημοκρατίας. Κάποιος μεσοπανισμός (θρησκευτικός ή πολιτικός) υπόκειται πάντοτε αυτών των κινήματων (στα οποία θα μπορούσε κανείς να εντάξει και τους φασισμούς της εποχής).

ε) Η παθολογία των πολιτικών κομμάτων συνιστά μια πολυσυζητημένη απειλή κατά της Δημοκρατίας. Κι είναι το θέμα τούτο τόσο μεγάλο, ώστε δέν θ' αποτολήμω ουτε μια συνοπτική υπενθύμιση. Ωστόσο, επιτρέψτε μου να αναφερθώ ειδικώς σε ένα σύμπτωμα της αρρώστιας: Στην αντιδημοκρατική ανευθυνότητα των ηγετικών ομάδων των μεγάλων Κομμάτων τις παραμονές των εκλογών. Η ασχετοσύνη μεταξύ προεκλογικών υποσχέσεων και μετεκλογικών πράξεων

συνιστά ηθελημένην στρέβλωση της πολιτικής διεργασίας – άρα και πλήγμα κατά της διαφάνειας της δημοκρατικής λειτουργίας. Και επειδή είναι παγκοίνως γνωστή, υπονομεύει και το κύρος της Δημοκρατίας στα μάτια των εχθρών της. Το πλέον ανησυχητικό δε, είναι ο μίθριδατισμός μας: Αντί να καταψηφίζομε τα κόμματα που μετέρχονται αυτό το ευτελές (και προσβλητικό για τη νοημοσύνη μας) τέχνασμα, τα αμνηστεύομε με τη φράση «καλά, όλοι έτσι κάνουν, μωρέ». Και το κακό διαιωνίζεται, και την έρημη τη δημοκρατία την παίζομε θέατρο – αιδώς...

Αλλά νά που άλλος ένας εχθρός της Δημοκρατίας μπορεί να είναι κι ο διαθέσιμος χρόνος ν' ασχολούμαστε με τους εχθρούς της. Άρα, να επανέλθομε; Ή, τώρα που «νίκησε για τα καλά» (λέει), δέν έχει ανάγκη...

Ο κ. Θεοδόσης Π. Τάσιος είναι ομότιμος καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου.